

6. 4. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Řádné zastoupení dítěte v soudním řízení

V poměrně nedávné době přijal Ústavní soud dva nálezy, které se týkaly zastoupení nezletilých dětí v řízení před soudem. Jednalo se o nálezy sp. zn. I. ÚS 3966/14 ze dne 19. 12. 2016 a sp. zn. III. ÚS 3055/16 ze dne 20. 12. 2016. V obou případech se jednalo o občanskoprávní řízení o zaplacení původně bagatelní částky za „jízdu na černo“. Soudy jednaly v obou řízeních pouze s matkami nezletilých, které však byly v řízení zcela pasivní, resp. soudům se nedařilo jim své písemnosti ani doručit.

Oběma dětem tak byla v soudním řízení uložena povinnost, aniž by jim byla dána možnost se k žalobě vyjádřit a aniž by se o soudním řízení vůbec dověděly. Z nemožnosti doručení soudních písemností a z naprosté pasivity zákonných zástupců dětí, bylo dle Ústavního soudu zřejmé, že je namístě postupovat dle ust. § 29 odst. 1 o.s.ř. a ustanovit dětem opatrovníka, nejlépe z řad advokátů. Protože se tak nestalo, Ústavní soud oba napadené rozsudky zrušil.

Připojuji právní věty obou nálezů:

Obecné soudy se nemohou bezvýhradně spolehnout na zákonného zástupce, že bude před soudem řádně hájit zájmy zastupovaného dítěte a intenzivně s ním komunikovat. Dodržování daných povinností je třeba důsledně ověřit a v případě zjištěných nedostatků nezletilému účastníku řízení ustanovit opatrovníka z řad advokátů. Opačný postup soudů by totiž vedl k porušení základních práv nezletilého účastníka řízení garantovaných čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (III. ÚS 3055/16).

Ne každé zastoupení nezletilého, který je účastníkem soudního řízení, rodičem jako zákonným zástupcem je možné z hlediska zájmu nezletilého považovat za řádné. Nedostatečné zkoumání existence podmínek pro ustanovení opatrovníka může vést k porušení práva tohoto účastníka řízení podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (I. ÚS 3966/14).

Bude tedy nyní na obecných soudech, aby v řízení vedených proti nezletilým dětem postupovaly opatrněji. Nezletilé děti by neměly být opomíjeny při doručování soudních písemností. Soudy by měly vyhodnocovat, zda zákonní zástupci své děti zastupují řádně a zda zde není kolize jejich zájmů. V případech pochybností by soudy měly dětem ustanovit opatrovníka, a to zpravidla z řad advokátů.

Texty nálezů Ústavního soudu sp. zn. I.ÚS 3966/14 ze dne 19. 12. 2016 a III.ÚS 3055/16 ze dne 20. 12. 2016 jsou dostupné [zde](#).

JUDr. Tomáš Lichovník,
soudce Ústavního soudu

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)